

Fylgiskjal II.**Samþykkt nr. 164 um heilsuvernd og læknishjálp við skipverja.**

Allsherjarþing Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, sem kom saman til 74. þingsetu sinnar í Genf 24. september 1987 eftir kvaðningu stjórnar alþjóðavinnumálaskrifstofunnar, gefur gaum að ákvæðum Samþykktar um lækni skoðun (farmanna) frá 1946, Samþykktar um vistarverur áhafna (endurskoðaðrar) frá 1949, Samþykktar um vistarverur áhafna (viðbótarákvæða) frá 1970, Tillögu um innihald lyfjakista í skipum frá 1958, Tillögu um lækni ráð á sjó frá 1958 og Samþykktar og Tillögu um slysavarnir (farmanna) frá 1970 og gefur gaum að ákvæðum Alþjóðasamþykktar um reglur um þjálfun, réttindaveitingu og vaktstöðu farmanna frá 1978 varðandi þjálfun í sjúkrahjálp vegna slysa og veikinda sem líklegt er að orðið geti um borð í skipum og

gefur gaum að því að til þess að vel takist til við heilsuvernd og sjúkrahjálp fyrir skipverja sé mikilvægt að höfð sé náin samvinna milli Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, Alþjóðasiglingamálastofnunarinnar og Alþjóðaheilbrigðismálastofnunarinnar innan sérsviðs hverrar stofnunar og

gefur gaum að því að eftirgreindar reglur hafa verið settar í samvinnu Alþjóðasiglingamálastofnunarinnar og Alþjóðaheilbrigðismálastofnunarinnar og að lagt er til að leitað sé eftir áframhaldandi samvinnu þeirra í beitingu slíkra reglna og

hefur samþykkt ákveðnar ábendingar um heilsuvernd og læknishjálp við skipverja, sem er fjórða mál á dagskrá þingsins og

þar sem þingið hefur ákveðið að þessar ábendingar skuli gerðar í formi alþjóðasamþykktar gerir þingið í dag, 8. október 1987, eftirfarandi samþykkt sem nefna má Samþykkt um heilsuvernd og læknishjálp við skipverja, 1987:

1. gr.

1. Þessi samþykkt nær til allra hafskipa, hvort sem þau eru í eigu opinberra aðila eða einkaaðila sem skráð eru innan lögsögu sérhvers aðildarríkis sem fullgilt hefur samþykktina og stundar að jafnaði siglingar í ábataskyni.

2. Að höfðu samráði við hlutaðeigandi samtök útgerðamanna fiskiskipa og fiskimanna, að því marki sem slíkt telst framkvæmanlegt, skulu stjórnvöld beita ákvæðum þessarar samþykktar varðandi fiskveiðar í sjó sem eru stundaðar í ábataskyni.

3. Ef vafi leikur á um það hvort tiltekin skip séu notuð til siglinga eða fiskveiða í ábataskyni, hvað varðar ákvæði þessarar samþykktar, skulu hlutaðeigandi stjórnvöld skera úr um það að höfðu samráði við hlutaðeigandi samtök útgerðarmanna, farmanna og fiskimanna.

4. Í þessari samþykkt tákna hugtakið „skipverji“ hvern þann mann sem ráðinn er til hvers konar starfa um borð í hafskipi sem þessi samþykkt nær til.

2. gr.

Þessi samþykkt skal öðlast gildi með lögum, reglugerðum, heildarsamningum, vinnureglum, gerðardómsúrskurðum eða dómsúrskurðum eða öðrum aðgerðum sem henta þykja í hverju landi.

3. gr.

Hverju aðildarríki er skylt að beita lögum eða reglugerðum til þess að gera útgerðarmenn ábyrga fyrir því að hreinlætis- og heilbrigðisástand í skipum sé fullnægjandi.

4. gr.

Sérhvert aðildarríki skal tryggja að ráðstafanir séu gerðar vegna heilsuverndar og læknishjálpar við skipverja um borð í skipum sem:

- a. tryggja að allar almennar reglur um heilsuvernd við vinnu og læknishjálp sem eiga við sjómennsku ná til þeirra, svo og þær sérreglur sem eiga við um vinnu um borð;
- b. miða að því að veita skipverjum, að því marki sem við verður komið, heilsuvernd og læknishjálp sem jafnast á við þá sem launafólk eiga almennt kost á í landi;
- c. tryggja skipverjum rétt til að fara til læknis án tafar í viðkomuhöfnum þar sem því verður við komið;
- d. tryggja, samkvæmt gildandi lögum og venjum í hverju landi, að læknishjálp og heilsuvernd sé veitt skipverjum ókeypis á meðan þeir starfa samkvæmt ráðningarsamningi;
- e. eru ekki takmarkaðar við umönnun sjúkra eða slasaðra, heldur einnig fólgnar í varnaraðgerðum þar sem sérstök áhersla er lögð á ráðstafanir sem stuðla að bættri heilsu og heilsufræðslu til þess að skipverjar geti sjálfir tekið virkan þátt í því að fækka veikindatilfellum innan sinna raða.

5. gr.

1. Í sérhverju skipi sem þessi samþykkt nær til skal skylt að hafa lyfjakistu.

2. Hlutaðeigandi stjórnvöld skulu segja fyrir um innihald lyfjakistunnar og þau lækningatæki sem hafa skal um borð og skal í því sambandi m.a. tekið tillit til tegundar skips, fjölda þeirra sem eru um borð, lengdar sjóferðar, eðlis hennar og ákvörðunarstaðar.

3. Við setningu eða endurskoðun reglugerðarákvæða í hverju landi um innihald lyfjakistu og þau lækningatæki sem hafa skal um borð skulu hlutaðeigandi yfirvöld taka tillit til alþjóðlegra tillagna á þessu sviði, svo sem nýjustu útgáfu Alþjóðlegs leiðarvísis um lyf og læknishjálp um borð í skipum og Lista yfir nauðsynleg lyf, sem Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin gefur út, svo og framfara í læknisfræðilegri þekkingu og viðurkenndum lækningaaðferðum.

4. Hlutaðeigandi stjórnvöld skulu tilnefna ábyrga menn sem ber að sjá um lyfjakistuna, innihald hennar og að lækningatækjum, sem höfð eru um borð, sé vel við haldið og þau skoðuð reglulega, eigi sjaldnar en árlega, og skulu þeir aðgæta við hvaða aðstæður lyf eru geymd og hvort geymslutími þeirra er útrunninn.

5. Hlutaðeigandi stjórnvöld skulu tryggja að innihald lyfjakistunnar sé skráð og merkt með tegundarheitum, auk þeirra sérlyfjaheita sem notuð kunna að vera, hámarksgeymslutíma og aðstæður við geymslu, svo og að þau séu í samræmi við ákvæði þess leiðarvísis um læknishjálp sem notaður er í landinu.

6. Hlutaðeigandi stjórnvöld skulu tryggja það, þegar farmur sem flokkaður er sem hættulegur er ekki tilgreindur í nýjustu útgáfu af Leiðarvísi um bráða lækniþjónustu vegna slysa af völdum hættulegs varnings, sem Alþjóðasiglingamálastofnunin gefur út, að nauðsynlegar upplýsingar um eðli efnanna, hvaða hættu þau geta valdið, hvaða hlífðarbúnaður er hverjum manni nauðsynlegur, hvaða lækni meðferð á við og hvaða mótefni eiga við séu láttnar í té skipstjóra, skipverjum og öðrum viðkomandi mönnum. Slík tiltekin mótefni og hlífðarbúnaður fyrir einstaklinga skal hafður um borð þegar hættulegar vörur eru teknar til flutnings.

7. Þegar mikið er í húfi og lyf, sem þar til bær lækniþjónusta hefur ávísað skipverja, er ekki til í lyfjakistu skal útgerðarmaðurinn gera allar viðeigandi ráðstafanir til þess að útvega það eins fljótt og audið er.

6. gr.

1. Í sérhverju skipi sem þessi samþykkt nær til er skylt að hafa leiðarvísi um læknishjálþ sem hlutaðeigandi stjórnvöld hafa samþykkt.

2. Í leiðarvísinum um læknishjálþ skal koma fram hvernig nota beri innihald lyfjakistunnar og skulu leiðbeiningarnar vera með þeim hætti að öðrum mönnum en lækni sé kleift að annast um sjúka eða slasaða menn um borð með eða án ráðlegginga lækni um talstöð eða fjarskiptasamband um gervihnött.

3. Þegar hlutaðeigandi stjórnvöld samþykkja til notkunar eða endurskoða leiðarvísi um læknishjálþ um borð í skipum, sem notaður er í landinu, skulu þau taka tillit til alþjóðlegra leiðbeininga á þessu sviði, þ.m.t. nýjustu útgáfu af Alþjóðlegum leiðarvísinum um lyf og læknishjálþ um borð í skipum og Leiðarvísi um skyndihjálþ vegna slysa af völdum hættulegs varnings.

7. gr.

1. Hlutaðeigandi stjórnvöld skulu tryggja það fyrirfram að læknisráð, þ.m.t. ráð sérfræðings, séu til reiðu um talstöð eða fjarskiptasamband um gervihnött til skipa hvenær sem er að degi eða nóttu.

2. Slík læknisráð, þ.m.t. flutningur slíkra boða um talstöð eða fjarskiptasamband um gervihnött til skips frá þeim sem þau gefa í landi, skulu vera til reiðu án endurgjalds öllum skipum, án tillits til í hvaða landi þau eru skráð.

3. Til þess að tryggja að sem best not séu af þeirri fyrirgreiðslu sem felst í að veita læknisráð um talstöð eða fjarskiptasamband um gervihnötti:

- skulu öll skip sem hafa talstöð og þessi samþykkt nær til hafa innanborðs tæmandi skrá yfir fjarskiptastöðvar sem unnt er að fá læknisráð um;
- skulu öll skip sem hafa tæki til fjarskiptasambands um gervihnött og þessi samþykkt nær til hafa innanborðs tæmandi skrá yfir strandastöðvar sem unnt er að fá læknisráð um;
- skal ofangreindum skráum haldið við þannig að þær hafi ávallt að geyma nýjustu upplýsingar og skulu þær vera í vörslu þess manns um borð í skipi sem ber ábyrgð á fjarskiptum.

4. Þeir skipverjar um borð sem óska eftir læknisráði um talstöð eða fjarskiptasamband um gervihnött skulu fá leiðsögn í notkun leiðarvísis um læknishjálþ um borð í skipum og þess kafla í nýjustu útgáfu af Alþjóðamerkjaskránni, sem Alþjóðasiglingamálastofnunin gefur út, til þess að gera þeim kleift að gera sér grein fyrir því hvaða upplýsinga er þörf frá ráðgefandi lækni og skilja læknisráðin sem gefin eru.

5. Hlutaðeigandi stjórnvöld skulu tryggja að læknar sem veita læknisráð samkvæmt þessari grein fái viðeigandi þjálfun og geri sér grein fyrir aðstæðum um borð í skipum.

8. gr.

1. Á öll skip sem eru að jafnaði í millilandaferðum, sem taka meira en þrjú daga, og hafa innanborðs hundrað skipverja eða fleiri og þessi samþykkt nær til, skal ráða lækni sem er einn af áhöfninni og veitir læknishjálþ.

2. Í lögum eða reglugerðum hvers lands skulu vera ákvæði um það hvaða öðrum skipum er skylt að hafa lækni sem einn af áhöfninni og skal þá m.a. tekið tillit til lengdar sjóferðar, eðlis hennar og aðstæðna í ferðinni, auk fjölda skipverja um borð.

9. gr.

1. Á öllum skipum sem þessi samþykkt nær til og hafa ekki lækni um borð skulu einn eða fleiri tilteknir skipverjar bera ábyrgð á læknishjálþ og lyfjagjöf, auk annarra skyldustarfa sinna.

2. Þeir menn sem bera ábyrgð á læknishjálpi um borð og eru ekki læknar skulu hafa lokið, með fullnægjandi árangri, námskeiði í fræðilegri og verklegri þjálfun í lækningum sem hlutaðeigandi stjórnvöld hafa samþykkt. Á slíku námskeiði skal fjallað um:

- a. þegar um er að ræða minni skip en 1600 rúmlestir sem að jafnaði geta fengið fullkomna læknishjálpi og náð til sjúkrahúsa innan átta klukkustunda, undirstöðupjálfun sem gerir viðkomandi mönnum kleift að bregðast fljótt og vel við slysum eða sjúkdómum, sem líklegt er að beri að höndum um borð í skipum svo og að færa sér í nyt læknisráð sem berast um talstöð eða fjarskiptasamband um gervihnött;
- b. þegar um er að ræða öll önnur skip, ítarlega læknisfræðilega þjálfun, þ.m.t. verklega þjálfun í slysadeild sjúkrahúss, þar sem því verður við komið, og þjálfun í tækni til lífsbjargar, svo sem næringar- og lyfjagjöf í bláæð, sem gerir viðkomandi mönnum kleift að taka virkan þátt í samhæfðum aðgerðum vegna læknishjálpar til handa skipum á hafi úti og veita hinum sjúku eða slösuðu viðunandi læknishjálpi þann tíma sem líklegt má telja að þeir verði um borð. Þar sem því verður við komið skal slík þjálfun fara fram undir leiðsögn læknis sem hefur mikla þekkingu og skilning á læknisfræðilegum vandamálum og aðstæðum sem að sjómennsku lýtur, þ.m.t. sérþekkingu á læknishjálpi um talstöð eða fjarskiptasamband um gervitungr.

3. Þau námskeið sem rætt er um í þessari grein skulu byggð á efni sem er að finna í nýjustu útgáfu Alþjóðlegs leiðarvísis um lyf og læknishjálpi í skipum, Leiðarvísí um skyndihjálpi vegna slysa af völdum hættulegs varnings, Leiðbeiningaskjals - Alþjóðlegs leiðarvísis um menntun og þjálfun sjómanna, sem Alþjóðasiglingamálastofnunin gefur út, og í þeim hluta Alþjóðamerkjaskrárinnar sem fjallar um læknisfræðileg efni, svo og í svipuðum leiðarvísium sem notaðir eru í hverju landi.

4. Þeir menn sem nefndir voru í 2. tölul. þessarar greinar, svo og aðrir skipverjar sem hlutaðeigandi stjórnvöld kunna að krefjast, skulu sækja upprifjunarnámskeið á u.þ.b. fimm ára fresti í því skyni að viðhalda þekkingu sinni og færni, auka við hana og fylgjast með þróun mála á þessu sviði.

5. Allir skipverjar skulu fá tilsögn í því á meðan á starfsþjálfun þeirra í sjómennsku stendur hvað þeir skuli taka til bragðs án tafar þegar að höndum ber slys eða önnur bráð sjúkdómstílvik.

6. Auk þess eða þeirra skipverja sem bera ábyrgð á læknishjálpi um borð skal tiltekinn skipverji eða tilteknir skipverjar fá undirstöðupjálfun í læknishjálpi til þess að gera hann eða þá færa um að gera án tafar viðeigandi ráðstafanir þegar slys eða sjúkdóma ber að höndum sem líklegir eru um borð í skipum.

10. gr.

Öll skip, sem þessi samþykkt nær til, skulu veita öðrum skipum sem um það biðja alla mögulega læknisfræðilega þjónustu þar sem því verður við komið.

11. gr.

1. Á hverju skipi, sem er 500 rúmlestir eða stærra og hefur um borð 15 eða fleiri skipverja og er í ferð sem tekur fleiri en þrjá daga, skal vera sérstakur sjúkraklefi. Hlutaðeigandi stjórnvöld geta veitt undanþágu frá þessari kröfu varðandi strandferðaskip.

2. Þessi grein skal gilda um skip sem eru 200—500 rúmlestir, svo og dráttarbáta, þar sem það telst eðlilegt og því verður við komið.

3. Þessi grein á ekki við um skip sem fyrst og fremst eru knúin vindorku.

4. Sjúkraklefinn skal vera á hentugum stað þannig að greiður aðgangur sé að honum og vel fari um þá sem þar dveljast og þeir fái góða aðhlyningu í öllum veðrum.

5. Sjúkraklefinn skal vera þannig útbúinn að það auðveldi læknisskoðun og bráða læknishjálpi.

6. Inngangur, sjúkrarúm, lýsing, loftræsting, hitun og vatnslögn skal vera með þeim hætti að það tryggi þægindi þeirra sem þar dvelja og auðveldi meðferð þeirra.
7. Hlutaðeigandi stjórnvöld skulu mæla fyrir um þann fjölda sjúkrarúma sem krafist er.
8. Þeir sem dveljast í sjúkraklefunum skulu hafa aðgang að vatnssalerni sem er aðeins ætlað þeim til afnota, og skal það annaðhvort vera hluti af honum eða mjög nærri honum.
9. Sjúkraklefan skal ekki nota til annars en lækniþjónustu.

12. gr.

1. Hlutaðeigandi yfirvöld skulu láta í té staðlað eyðublað fyrir sjúkraskýrslu fyrir skipverja og skal hún vera fyrirmynd fyrir skipslækna, skipstjóra eða þá menn sem bera ábyrgð á lækniþjónustu um borð, svo og fyrir sjúkrahús og lækna í landi.
2. Eyðublaðið skal vera hannað sérstaklega í því skyni að auðvelda mönnum að skiptast á lækniþjónustu og skyldum upplýsingum um einstaka skipverja milli skips og lands þegar sjúkdóma eða slys ber að höndum.
3. Upplýsingar í sjúkraskýrslum eru trúnaðarmál og er ekki heimilt að nota þær í neinum öðrum tilgangi en til að auðvelda meðferð skipverja.

13. gr.

1. Þau aðildarríki sem fullgilt hafa þessa samþykkt skulu hafa samvinnu sín á milli í því skyni að stuðla að heilsuvernd skipverja og lækniþjónustu við þá um borð í skipi.
2. Slík samvinna gæti verið fölginn í eftirfarandi:
 - a. að þróa og samhæfa leitar- og björgunaraðgerðir og veita skjóta lækniþjónustu og brottflutning hættulega sjúkra eða slasaðra um borð í skipi, t.d. með því að tilkynna reglulega um staðsetningu skipa og hafa stjórnstöðvar til að samhæfa björgunaraðgerðir og björgunarþyrilþjónustu samkvæmt ákvæðum Alþjóðasamþykktar um leit og björgun á hafi úti frá 1979, svo og Handbók um leit að kaupskipum og björgun þeirra og Handbók Alþjóðasiglingamálastofnunarinnar um leit og björgun sem Alþjóðasiglingamálastofnunin hefur gefið út;
 - b. að nýta sem best fiskiskip, sem hafa lækni um borð og skip á hafi úti sem geta veitt aðstöðu til sjúkraþjónustu og aðstoð við björgun;
 - c. að taka saman og viðhalda alþjóðlegri skrá yfir lækna og aðstöðu til lækniþjónustu sem er skipverjum til reiðu víðs vegar um heim til bráðrar læknishjálpar;
 - d. að koma skipverjum í land til bráðrar lækniþjónustu;
 - e. að senda skipverja sem lagðir hafa verið á sjúkrahús erlendis heim svo fljótt sem auðið er, samkvæmt ráði viðkomandi lækna, og sé tekið tillit til óska og þarfa skipverjans;
 - f. að veita skipverjunum persónulega aðstoð á meðan á heimflutningi stendur, samkvæmt ráði viðkomandi lækna, og sé tekið tillit til óska og þarfa skipverjans;
 - g. að stuðla að stofnun heilsuverndarstöðva fyrir skipverja í því skyni:
 - i. að framkvæma rannsóknir á heilsufari, lækniþjónustu og heilsuvernd skipverja,
 - ii. að veita læknum og hjúkrunarfólki þjálfun í læknishjálpari fyrir skipverja;
 - h. að safna og vinna úr hagskýrslum um vinnuslys, sjúkdóma og dauðsföll skipverja og fella saman og samræma öðrum sambærilegum hagskýrslum í landinu um vinnuslys, sjúkdóma og dauðsföll annarra hópa launafólks;
 - i. að skipuleggja alþjóðleg skipti á tæknilegum upplýsingum, efni til þjálfunar og starfsfólki, svo og alþjóðleg þjálfunarnámskeið, námsstefnur og vinnuhópa;
 - j. að veita öllum skipverjum sérstaka heilsugæslu- og lækniþjónustu í höfn eða sjá þeim fyrir almennri heilsuverndar-, endurhæfingar- og lækniþjónustu;
 - k. að sjá um heimsendingu líks eða ösku látinna skipverja svo fljótt sem við verður komið, að ósk nákomnasta ættingja.

3. Alþjóðleg samvinna um heilsuvernd og læknishjálp fyrir skipverja skal vera byggð á gagnkvæmum eða fjölbjóða viðræðum eða samningum milli aðildarríkjanna.

14. gr.

Formlegar fullgildingar þessarar samþykktar skulu sendar forstjóra alþjóðavinnuáskrifstofunnar til skrásetningar.

15. gr.

1. Samþykkt þessi skal einungis bindandi fyrir þau aðildarríki Alþjóðavinnuáskrifstofunnar sem látið hafa forstjóra skrá fullgildingar sínar.

2. Hún skal öðlast gildi tólf mánuðum eftir að fullgildingar tveggja aðildarríkja hafa verið skráðar hjá forstjóranum.

3. Síðan gengur þessi samþykkt í gildi að því er snertir hvert aðildarríki tólf mánuðum eftir að fullgilding þess hefur verið skráð.

16. gr.

1. Aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, getur sagt henni upp að tíu árum liðnum frá fyrstu gildistöku hennar. Tilkynningu um uppsögn skal senda forstjóra alþjóðavinnuáskrifstofunnar til skrásetningar. Slík uppsögn öðlast ekki gildi fyrr en ár er liðið frá skrásetningardegi hennar.

2. Hvert aðildarríki sem hefur fullgilt samþykkt þessa en notfærir sér ekki innan árs frá lokum tíu ára tímabilsins, sem getið er um í fyrri tölulið, þann rétt til uppsagnar sem kveðið er á um í þessari grein, skal bundið af henni í annað tíu ára tímabil og síðan getur það sagt þessari samþykkt upp að loknu hverju tíu ára tímabili í samræmi við ákvæði þessarar greinar.

17. gr.

1. Forstjóri alþjóðavinnuáskrifstofunnar skal tilkynna öllum aðildarríkjum Alþjóðavinnuáskrifstofunnar skrásetningu allra fullgildinga og uppsagna sem aðildarríki stofnunarinnar hafa sent honum.

2. Þegar forstjóri tilkynnir aðildarríkjum stofnunarinnar skrásetningu annarrar fullgildingarinnar, sem honum berst, skal hann vekja athygli þeirra á hvaða dag samþykktin öðlast gildi.

18. gr.

Forstjóri alþjóðavinnuáskrifstofunnar skal senda aðalritara Sameinuðu þjóðanna til skrásetningar, skv. 102. gr. sáttmála Sameinuðu þjóðanna, allar upplýsingar um fullgildingar og uppsagnir sem hann hefur skrásett í samræmi við ákvæði undanfarandi greina.

19. gr.

Þegar stjórn alþjóðavinnuáskrifstofunnar kann að álíta það nauðsynlegt skal hún leggja fyrir allsherjarþingið skýrslu um framkvæmd þessarar samþykktar og athuga jafnframt hvort æskilegt sé að setja á dagskrá þingsins endurskoðun hennar allrar eða hluta hennar.

20. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt sem breytir þessari samþykkt að öllu eða nokkru leyti og sú samþykkt mælir ekki fyrir á annan veg skal:

- a. fullgilding aðildarríkis á hinni nýju samþykkt *ipso jure* hafa í för með sér tafarlausa uppsögn þessarar samþykktar, þrátt fyrir ákvæði 16. gr. hér að framan ef hin nýja samþykkt öðlast gildi og þá frá þeim tíma er það gerist,
 - b. aðildarríkjum ekki heimilt að fullgilda þessa samþykkt eftir að hin nýja samþykkt hefur öðlast gildi.
2. Þessi samþykkt skal, hvað sem öðru líður, halda gildi sínu hvað snertir form og efni hvað snertir þau aðildarríki sem hafa fullgilt hana en ekki hina nýju samþykkt.

21. gr.

Enskur og franskur texti þessarar samþykktar eru jafngildir.